

XABIER LETONA

Queden el diàleg i la voluntat

Vivim la seqüència pública de la difusió dels detalls més amagats del procés negociador que van forjar el període polític viscut durant pràcticament els dos últims anys al País Basc. Hem conegut certes interpretacions del diàleg ETA-PNB-EA. El dia a dia quasi no permet elevar-se per damunt dels fets, però cal intentar fer un exercici d'altura de mires i retriar les conclusions amb la perspectiva més àmplia possible.

I al meu parer, la principal és la següent: l'esperit de diàleg es va instal·lant en l'engarrotada societat basca. Pràcticament tothom ha parlat amb tothom: ETA-PNB-EA; PNB-EH-EA; EH-PSOE; ETA-govern espanyol... No està gens malament per a una societat que ha viscut durant anys enrocada en la falta de diàleg i en l'estratègia d'aïllament contra tot allò que quedava fora del Pacte d'Ajuria Enea.

El diàleg permanent serà necessari –com ho demostra la seqüència de resolució de qualsevol altre conflicte en el món–, i la concatenació d'acords solament podrà donar-se per aquesta via. Acords entre els nacionalistes, i acords amb el món no nacionalista que representen el Partit Socialista Obrer Espanyol (PSOE) i el Partit Popular (PP).

La pèssima tasca mediàtica impulsada des de Madrid no afavoreix gens la consecució de la pau i distorsiona la realitat basca als ulls de l'opinió pública de la resta de l'estat. Tot va encaminat a desgastar el Partit Nacionalista Basc (PNB) i a despatxar el lehendakari Ibarretxe d'Ajuria Enea. Tot va adreçat a potenciar les vies policiaques de Jaime Mayor Oreja –i d'Aznar– a la qual la majoria absoluta del PP dona ales, de moment. I en aquest joc s'hi val tot, especialment intentar encolomar al PNB els actes d'ETA (per exemple les cartes bomba contra periodistes).

Es podrien extraure moltes conclusions més d'aquest període, que segons sembla els protagonistes tanquen, però val més que anem al

dia a dia que ens mou i remou contínuament. Tothom pressiona tothom. El PNB es troba pressionat pels dos costats. D'una banda, populars i socialistes disparen canonades contra els escons o conselleries de PNB i Eusko Alkartasuna (EA) en un intent d'avançar les eleccions autonòmiques i prendre Ajuria Enea. Una tasca ben difícil, però no impossible; tot depèn del diàleg en el camp abertzale i del grau amb què –des del punt de vista d'Herri Batasuna (HB)– el PNB s'implica en el procés de construcció nacional. En aquest sentit va la nova proposta que Euskal Herri-tarrok (EH), per boca d'Arnaldo Otegui, va formular la setmana passada al PNB. Aquí segueix la falta d'un denominador comú en voluntat i precisió d'un procés amb continguts, terminis i procediments.

Per la seua banda, ETA reprèn la pressió armada, que principalment pressiona el PNB i les persones i entorns contra els quals actua, però no el govern espanyol, objectiu de pressió històrica d'ETA. Aquí està també la pressió que mitjançant la violència de carrer suporten els entorns populars i socialistes; o la pressió penitenciària a la qual el govern de José María Aznar sotmet els presos i els seus familiars.

I a pesar de tot, al País Basc no hi ha dues comunitats enfrontades al carrer, com moltes vegades es vol fer veure. Només cal fer un passeig per les ciutats d'Irlanda del Nord per adonar-se de la diferència.

“I a pesar de tot, al País Basc no hi ha dues comunitats enfrontades al carrer. Només cal fer un passeig per les ciutats d'Irlanda del Nord per adonar-se de la diferència.”

Periodista del setmanari 'Argia'